

เทศน์เช้า วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

คนเรามันต้องมีการพลัดพราก คุณติเวลาเราพลัดพรากโดยตัวเราเอง เราไม่รู้นะ เราพลัดพรากโดยเราเอง คนพลัดพรากโดยเราเองคือว่าชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เวลาลมหายใจเข้าลมหายใจออก ถ้ามันไม่ถึงที่สุดมันต้องตายไป นี่คือการพลัดพราก

แต่ตอนที่มันมีชีวิตอยู่แล้วพลัดพราก เราจะอาลัยอาวรณ์กันมาก ถ้าไม่มีการพลัดพรากนะ เจ้าชายสิทธัตถะไม่ได้ออกจากราชวังมานะ จะไม่ได้ตรัสรู้ธรรม จะไม่ได้ตรัสรู้ธรรมเพราะอะไร เพราะงานการมันเหลือล้นไง เป็นกษัตริย์ปกครองประชาชนมันรับภาระรับผิดชอบขนาดนั้นนะ เวลามันก็ต้องไปหมกมุ่นกับเรื่องอย่างนี้

นิวรรณธรรมนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา นิวรรณธรรม เห็นใหม่ ครูบาอาจารย์เราถึงสำคัญมาก คุณติ เวลาท่านเทศน์ เห็นใหม่ เหมือนกับมือเราจะไปจับของท่านตีมือออกใจ หัวใจเราจะไปจับอารมณ์ จะไปเสวยอารมณ์ จะไปความคิดต่างๆ จะไปเสวยทุกข์เหมือนเด็กเลย มันเอามือไปจับไฟ เห็นใหม่ พ่อแม่เลี้ยงลูกขึ้นมา ของร้อนเด็กไปจับ มันไม่รู้มันก็เล่นของมันประสาของมันนะ แต่พ่อแม่เนี่ย โอ้โฮ..เสียวมากๆ แต่ถ้าเราไม่ให้มันจับ ไม่ให้มันโดน มันก็ไม่ว่าอะไรร้อนอะไรไม่ร้อนหรืออก ก็ต้องให้เป็นประสบการณ์

การประพฤติปฏิบัติมันจะมีสภาวะแบบนั้น จิตมันจะเข้าไปสัมผัสสิ่งต่างๆ สัมผัสไปเหมือนเด็กเลย มันไม่รู้หรือว่าร้อนหรือเย็น ถ้าเป็นความเย็นมันก็มีความสุขของมัน ถ้าเป็นความร้อน มันก็จะร้องไห้ของมัน ร้องไห้ของมันแล้วมันแก้ไขอย่างไร แต่มันจะเป็นความจำของมันว่าสิ่งนี้ร้อนนะ วันหลังมันจะกลัว มันจะไม่เข้าไปจับ นี่คือนิ้วมือเลยนะ นี่เพราะเด็กมันเข้าไปจับ

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา จะถนอมการประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ จะต้องให้มันสัมผัส กระทบ ให้มันสมควร สถานที่ที่เป็นอันสมควร สิ่งต่างๆ เป็นอันสมควร สมควรนะสมควร แล้วถ้าถึงที่

เข้มนั้นขึ้นมา ต้องเลณะ ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น แล้วเวลาทางโลกใจ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ทำไมไม่อยู่กับสังคม? อยู่กับสังคมก็ได้ ทำไมต้องหลีกเร้น?

เวลาคิดขึ้นไปนะ มันก็เหมือนกับเรา เวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา เราต้องเข้าโรงพยาบาล เห็นไหม ห้องผ่าตัดมันอยู่ที่โรงพยาบาลนะ มันไม่อยู่ที่บ้านเราหรอก ถ้ารักษาที่บ้านก็ได้สิ นี่ก็เหมือนกัน เวลาโรคของกิเลส มันต้องหาที่สังัด

คุณะ คนถ้าอยู่ในสังคมนั้นมันจะนอนใจ เวลาเข้าไปอยู่ในที่คับขัน เห็นไหม เข้าไปนี่ กลางคืนขึ้นมามันก็กลัวแล้ว กลัวความมืด กลัวสิ่งต่างๆ เห็นไหม ถ้ามีสัตว์สี่ร้ายอีก มันจะกลัวมากเลย มันกลัวเรากลัวอย่างนั้น ความคิดมันจะแสดงตัวออกมา เห็นไหม นั่นนะโรคภัยไข้เจ็บ นั่นคือกิเลสใจ

เวลามันไม่มีสิ่งใดกระทบกับมันนะ มันอยู่ของมันนะ มันจะนอนนะ สงวนรักษาของมัน มันจะว่าฉันนี่ว่าง ฉันนี่พอใจ ฉันนี่มีความสุข มันไม่เห็นกิเลสหรอก แต่พอมันไปอยู่ในที่อันตราย เห็นไหม เห็นสัตว์ เห็นสิ่งต่างๆ ขึ้นมา นี่ความกลัว ความระแวง ความตกใจ หัวใจมันจะสั่นไหว ความคิดฟุ้งซ่านมันคิดตลอดไปเลย ขนาดวิตกวิจารณ์ขึ้นมา ชีวิตนี้จะถึงที่สุดแล้วหรือ เราจะต้องมาตายที่นี่แล้วหรือ นี่มันวิตกวิจารณ์ได้ขนาดนั้น เวลากิเลสมันแสดงตัวออกมา

แต่ถ้ากิเลสไม่แสดงตัวออกมา เห็นไหม แล้วถ้ามันไปอยู่ที่สังคม มันไม่มีภัยอย่างนี้เข้ามา มันไม่มีสภาวะเข้ามากระตุ้นให้กิเลสมันแสดงตัวออกมา เห็นไหม ถึงว่าต้องเป็นอย่างนั้นเลย ถ้าถึงที่สุดแล้วต้องเข้าไปในสภาวะที่คับขัน ให้คับขันให้มันแสดงตัวออกมา ให้กิเลสมันแสดงตัวออกมา ให้มีการต่อสู้กัน การต่อสู้กันนะ

แล้วสิ่งนี้มันเกิดมาจากไหนละ ถ้าไม่ใช่เกิดจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก่อน เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในราชวังนะ มันจะมีความสุขขนาดไหน คุณติ ขนาดไปไหนนะมีนางสนมกำนัลเต็มไปหมด จะทำอะไรก็ได้ จะไม่ต้องขยับอะไรเลย แต่ต้องใช้สมองบริหารจัดการนะ

ถึงสภาวะแบบนั้น แล้วเวลาสละออกไป ออกจากราชวังไปเป็นนักบวช ๖ ปีนะทุกข์จน เจ็บใจขนาดไหน ทุกข์จนเจ็บใจนะในทางปัจจุัยเครื่องอาศัย เพราะยังไม่มีศาสนา ยังไม่มีใคร

ต่างๆ ก็คูสิ ดูเวลานักบวชลัทธิต่างๆ เห็นใหม่ เขาออกไปทางโลก เขาก็อยู่ชีวิตของเขา อาศัยเขาไป
อย่างนั้นไปเอง เพราะมันไม่มีใครศรัทธา

แต่ขณะที่แสงหานั้น เวลาที่โคนต้นโพธิ์ เห็นใหม่ ความสุขเกิดขึ้นมาก่อน ความสุขเกิด
ขึ้นมาจากวิมุตติสุข เวลาที่เลศขาดออกไป เสวยวิมุตติสุข เห็นใหม่ เหมือนกับเข้าสมาบัติ พวกฤๅษี
ชีไพรเข้าสมาบัติ เห็นใหม่ ๗ วันก็ได้ ก็วันก็ได้เข้าสมาบัติ เวลาเข้าสมาบัตินะ จิตสงบหมด
พลังงานตัวนี้มันสงบนิ่ง ความเป็นไปของเซลล์ต่างๆ มันหยุดหมด

คูสิ เวลาพระปัจเจกพุทธเจ้า เวลาเข้าสมาบัติอยู่ในกองฟาง เห็นใหม่ ที่ว่าอดีตชาติของนาง
สามารถไปฝังไฟ นี้จุดไฟเผาเนะ เสาสภาวะแบบนั้น เสาไม่ได้ เห็นใหม่ จิตนี้มีอำนาจมาก ขนาด
ที่ว่าเข้าสมาบัติไม่รู้เพราะมันดับหมด กำหนดเวลาออกเฉยๆ อีก ๗ วันออก เห็นใหม่ สิ่งนี้จะดับ
หมด อันนั้นเป็นสมาบัตินะ แต่วิมุตติสุขไม่เป็นอย่างนั้น วิมุตติสุขเพราะมันมีความรู้สึกอยู่

ว่าสมาบัติเข้าไปแล้วมัน.. สมาบัติ เนวสัญญานาสัญญายตนะ เห็นใหม่ เนวสัญญานา
สัญญายตนะ เนวะคือว่าสัญญาทั้งหมด ความเป็นสัญญา เรื่องความรู้สึกต่างๆ เห็นใหม่ เวลาเรา
ออกมา อารมณ์ความรู้สึกนี้มันเป็นเวทนา เนวสัญญา เวทนามันไม่มี จากความเวทนาความรู้สึก
มันไม่มี มันดับหมด สิ่งที่ดับหมด อันนี้มันเข้าไปดับเฉยๆ มันสักแต่ว่ารู้

แต่ถ้าวิมุตติสุขมันรู้ตัวตลอดเวลาเพราะอะไร เพราะมันไม่มีกิเลสไป เสวยวิมุตติสุข เสวย
อยู่ตลอดเวลาอย่างนั้น นี่สุขจากจิตที่มันปล่อยวางทั้งหมด สุขขนาดที่ว่าเราเข้าใจ ขนาดที่ว่า
เหมือนเรากินอาหารเลย เรากินอาหารอะไรที่ถูกปาก อาหารที่มันมีรสชาติดีมาก เราจะจำอาหาร
รสนั้นได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลาใช้ปัญญาขึ้นมา ปัญญามันใคร่ครวญ เห็นใหม่ ปัญญาเหมือนรสของ
อาหารใจ เพราะอะไร เพราะมันเป็น สพุเพ ฐมฺมา อนตฺตา สภาวะธรรมเป็นอนัตตา สิ่งนี้เป็นอนัตตา
โลกนี้เขาเป็นอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจังมันก็แปรสภาพของมัน แต่เราไม่รู้ของมัน เราไม่เห็นสภาวะ
เป็นไปเพราะมันเป็นอนิจจัง

คูสิ อย่างของที่เสื่อมสภาพ ทางวิชาการเขาว่าของที่เสื่อมสภาพมันเป็นสภาวะแบบนั้น มัน
เสื่อมสภาพไป ความเสื่อมทุกคนก็เสื่อมสภาพไป นี่เป็นอนิจจัง สิ่งที่เป็นอนิจจัง เห็นใหม่ แต่เรา

ไม่เห็นความขะที่มันเสื่อมสภาพ เราไม่เห็นความแปรปรวนของมัน อย่างเช่นเซลล์ เช่นต่างๆ ที่มันแปรสภาพของมันไปนะ มันแบ่งตัว มันแยกตัว ถ้ามีกล้องจุลทรรศน์ มันจะเห็นสภาวะแบบนั้น

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นอนัตตา จิตมันจะเป็นอนัตตา ความเห็นของมันเป็นไป เวลาปัญญา มันหมุนไปด้วยสัมมาสมาธิรองรับ รองรับเป็นพลังงานของใจ พลังงานของใจนี้เป็นพลังงานเฉยๆ พลังงานอย่างนี้มันยังไม่ได้เข้าไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นใช้ใหม่ พลังงานมันเป็นพลังงาน แต่พลังงานนี้ก็มีความสุขมากแล้ว เพราะจิตสงบขึ้นมา

แต่เวลาปัญญา มันหมุนไป อนัตตาเกิดตรงนี้ เกิดตรงขณะที่เซลล์มันแบ่งตัว เกิดขณะที่มัน เป็นไป เราเห็นความเป็นไปของมัน ร่างกายมันสลายไป ปัญญาที่มันเห็นความเป็นไปของจิต จิตนี้ เข้าไปยึด เห็นใหม่ ขั้นนี้มันแสดงตัวออก เห็นใหม่ จากสัญญา สัญญารับรู้ เวทนาแบ่งว่าดีหรือ ชั่ว สังขารปรุงแต่ง วิญญาณก็รับรู้ วิญญาณเป็นตัวสมาน เหมือนกับปูน มันมีน้ำมาสมานเข้าไป มันจะเทเป็นปูนอะไรก็ได้ ถ้าปูนไม่มีน้ำส่วนผสม หินทรายมันก็แยกออกจากกันต่างหาก

นี่วิญญาณรับรู้ วิญญาณรับรู้ก็เกิดเป็นรูป รูปคือความรู้สึก ความรู้สึกก็มีทุกขมีสุขขึ้น ไป เห็นใหม่ ปัญญา มันเห็นการทำงานของมัน เห็นพลังงานไฟฟ้าที่มันเคลื่อนไป เห็นใหม่ พลังงาน ไฟฟ้าเวลา มันเคลื่อนไป ระหว่างขั้วเวลา มันสปาร์กกัน เวลาสั้นคาบกัน มันเจอสภาวะอย่างไร

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าปัญญา มันเห็นสภาวะแบบนั้น นี่อาหารมือหนึ่งๆ ใจ กินอาหารมือหนึ่ง มันจะติดอกติดใจมาก จะมีความสุขมาก เหมือนอาหารที่คำข้าว แต่อาหารของใจ เห็นใหม่ อาหาร จากวิปัสสนา มันเกิดขึ้นมา มันเห็นความเป็นไปของจิต จิตมันมีความเป็นไป มันหมุนเวียนของมัน ไป

นี่สภาวะแบบนี้ นี่มันเห็น นี่อาหารของใจ อาหารของใจไปเรื่อย มันจะไม่ใช่วิมุตติสุขใจ มันเป็นระหว่าง เห็นใหม่ อตตากับอนัตตา เป็นระหว่างที่จิตก้าวเดิน ถ้าจิตเป็นอตตาคือความรู้ของเรา เรามีความรู้อย่างไร เรามีความเห็นอย่างไร เราก็เป็นความเห็นของเรา นี่เป็นอตตาคืออตตาคือ เพราะว่ามันยึด กิเลสที่มันมีความยึดมั่นถือมั่นของมัน จะรู้มากรู้น้อยมันก็ยึดของมันว่าจะเป็น อย่างนี้ๆ

เวลาเราใช้ปัญญาขึ้นไป เหมือนอาหารนี้ เราเคยกินอาหารอย่างนี้ว่ารสชาติดีแล้ว เราไปเจออาหารร้านใหม่ กินอาหารร้านใหม่ อาหารร้านใหม่อร่อยกว่าร้านนั้นอีกๆ เห็นใหม่ มันจะอร่อยขึ้นไปเรื่อยๆ มันจะซาบซึ้งใจไปเรื่อยๆ

วิปัสสนาก็เหมือนกัน เราหมั่นคราดหมั่นไถ หมั่นใช้ปัญญาไปเรื่อยๆ เวลาใช้ปัญญาไปเรื่อยๆ มันก็วิปัสสนาไป มันก็ปล่อยวางไป การปล่อยวางเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป เห็นใหม่ มันก็ละเอียดเข้าไป ละเอียดเข้าไป เห็นใหม่ ใหม่ๆ ที่ว่าไอ้โฮ..อันนี้อร่อย อันนี้ว่างมาก อันนี้ดีมาก แต่พอมันเรื่อยเข้าไป อันนั้นหยาบ อันนั้นหยาบ อันนี้ดีกว่า อันนี้ดีกว่า อันนั้นดีกว่า อันนี้ดีกว่า มันจะลึกเข้าไปเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป เป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป

แต่ขณะที่ความยึดมั่นถือมั่นของกิเลส เห็นใหม่ เวลามันไปรู้อะไร มันคิดอะไร มันก็ว่าสิ่งนี้ใช่แล้ว คิด ไอ้โฮ..ว่างมาก ดีมาก มันเป็นของเรา นี่ธรรมต้องเป็นอย่างนี้ ธรรมต้องเป็นอย่างนี้ นี่คิดๆ อย่างนี้ตลอดไปแล้วไม่ก้าวเดินไป

นี่มีครูบาอาจารย์ แม้แต่เข้าไปจับของร้อน ท่านก็ดีมีอนะ อย่าไปจับนะ ไอ้นี้มันร้อนนะ มีพองนะ อันนี้เป็นความทุกข์นะ เราก็คือเป็นความสุขเพราะอะไร เพราะมันเป็นกระแสโลก มันเป็นวิญญูณโลกที่มันรับรู้อย่างนี้ มันก็พอใจของมัน

เวลาวิปัสสนาเข้าไป เห็นใหม่ เวลาเราใช้ปัญญาใคร่ครวญไปแล้ว เราก็คืออันนี้เป็นธรรมนะ อันนี้เป็นธรรมนะ ใหม่ๆ ที่มันยังไม่เป็นธรรม เห็นใหม่ มันเป็นระหว่างการก้าวเดิน ยังไม่ถึงเป้าหมาย เห็นใหม่ เวลาไปถึงเป้าหมาย เป้าหมายอันนั้นถึงจะเป็นเป้าหมายของเรา

ถ้าเป็นเป้าหมายขึ้นไป เวลามันปล่อยวางขนาดไหน ถ้าเป้าหมาย เราเข้าเป้าหมายไม่สนิท ขณะที่เราเข้าเป้าหมายสนิทก็คลายตัวออกมา เห็นใหม่ ในเมื่อเชื่อมั่นยังมีอยู่ มันเป็นดั่งคปทาน มันเป็นการปล่อยวางชั่วคราว เหมือนกับโรคนี้ เรารักษาโรคแต่โรคนี้ยังไม่หายขาด แล้วเราไม่รักษาตลอดไป เดียวโรคมันก็กลับขึ้นมา แล้วมันคือยาด้วย การคือยาเห็นใหม่

แม้แต่ทำสมาธิก็เหมือนกัน เวลาจิตมันเสื่อม เสื่อมอย่างไร เวลาจิตมันเสื่อม สมาธิจิตมันเสื่อมเพราะอะไร เพราะเราประมาทเดินเลื้อ เราไม่รู้จักรักษา เงินทอง เห็นใหม่ เขายังต้องรู้จักรักษา คนที่สุรุษสุรายจะรักษาเงินทองไม่ได้ คนไม่มีสติตั้ง คนไม่มีคำบริกรรม คนไม่มีสติรักษา จะรักษาสมาธิของตัวเองไว้ไม่ได้

ถ้ารักษาสมาธิของตัวเองไว้ได้ ชำนาญในวสี เห็นใหม่ ต้องสมาธิแน่นแน่ ต้องมีพลังงานที่คงที่ พลังงานที่คงที่เอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่น แล้ววิปัสสนาไปได้ แต่พลังงานขนาดไหน ไขมันก็หมดไป เห็นใหม่ นี่ต้องรักษา

การวิปัสสนาก็เหมือนกัน ในเมื่อเราวิปัสสนาไป มันปล่อยวางไป กินอาหารเข้าไปแล้ว ต้องกินแล้วกินเล่า กินแล้วกินเล่าจนกว่า.. นี้อิ่มท้องเดียวมันก็หิวอีก เพราะมันเป็นตังคละ มันเป็นของชั่วคราว มันเป็นการดับชั่วคราว มันไม่ได้ดับแบบสมุจเฉทฯ คือดับแบบสิ้นกิเลส

การดับสิ้นกิเลสมันถึงต้องซ้ำแล้วซ้ำเล่า ขนาดที่ว่ามันว่างขนาดไหน เรายังมีจับต้องได้ ยังมีเหตุผลอยู่ อย่างเช่นเสื้อผ้าที่ยังสกปรกอยู่ ถ้าเราซักมันออกไปแล้วก็ยังอยู่ แต่มันก็ยังมีสกปรกอยู่ในเสื้อผ้านั้น ถ้าเราซักซ้ำซักซาก การซักคือการวิปัสสนา การซักจิต การฟอกจิต เห็นใหม่ เอาจิตแก้จิต เอาทุกข์แก้ทุกข์

ต้องเอาทุกข์แก้ทุกข์นะ เราจะมาเอาสุข ความสุขเกิดขึ้นนี้ ธรรมชาตินี้เป็นของสุขแน่นอน แต่ขณะที่ประพฤติปฏิบัติมันเป็นเรื่องของทุกข์ ทุกข์เพราะอะไร เพราะทุกข์นี้เป็นสัจจะ เห็นใหม่ คุณติแม้แต่นั่งอยู่ปกติ ร่างกายก็ทำงานของมัน เวลาเราก้าวเดินไป เรานั่งอยู่นานๆ นะ เราก็เมื่อย เราก็ปวด เราก็ปวดเมื่อยประสาเรา เวลาก้าวเดินไป ร่างกายได้ใช้พลังงานของมัน มันก็มีเหงื่อมีไคลของมันตลอดไป

วิปัสสนาก็เหมือนกัน ในเมื่อการก้าวเดินนะ เป็นงานของใจนี้ ถ้าความสงบของจิตนี้มันเป็นเรื่องของความสงบ แต่ขณะที่เราก้าวเดินไปมันเป็นพลังงานของใจ มันต้องมีการกระทำของมัน มันจะเหนื่อยมันจะยากขนาดไหน มันก็เหนื่อยยากเพื่อเรา

โลกเขาทุกข์กันขนาดไหน เขายังพอทุกข์ เขายังพอทนนะ เพราะเขาเห็นสมบัติ เขาเห็นประโยชน์ของเขา เขายังทำของเขาได้ อันนี้มันเป็นความมหัศจรรย์ของศาสนานะ ถ้าเราเป็นชาวพุทธแล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ตอนที่เราเป็นชาวพุทธ เราไม่ตื่นตื่นขึ้นมาเพราะอะไร เพราะเราชาวพุทธตามประเพณีไง ตามประเพณีมันก็เหมือนสายพานการผลิต เห็นใหม่ สายพานมันก็หมุนไปตามธรรมชาติของมัน

นี่ก็เหมือนกัน เราก็ทำบุญไปตามประเพณีกันไป ประเพณีกันไป ทำกันสภาวะแบบนั้น นี่มันเป็นเรื่องจริง คือว่ามันเป็นอามิส มันก็หมุนไปตามสายพานการผลิตที่มันหมุนเวียนไป วัฏฏะเป็นอย่างนี้ละ

แต่ถ้าเราวิปัสสนาเข้าไป มันจะทิ้งมาก ทิ้งว่าโอ๊ย..ศาสนาพุทธเรามาหมั่นมหัศจรรย์ขนาดนี้ละ ไม่มีการอ่อนนวยพระเจ้า ไม่มีการต้องอ่อนนวยใคร แล้วไม่กลับไปอยู่สถานะฝ่ายใด มันไม่มีอะไรกลับไปอยู่สถานะเดิมได้ เพราะมันไปข้างหน้าตลอดเวลา

เพราะโลกนี้เป็นโลกอนิจจัง มันหมุนเวียนตลอดเวลา ไม่มีกลับสภาพ อดีตอนาคตไม่มีการจะมาซ้ำกัน ไม่มีการมาซ้ำที่เดิม เพียงแต่ว่าขณะที่มันมาซ้ำที่เก่า มันก็เป็นกรรมใหม่ไป กรรมใหม่คือการกระทำใหม่ตลอดไป ถ้าย้อนกลับมาปัจจุบันนี้ เห็นความเป็นไปของศาสนานะ จะทิ้งมาก จะทิ้งในศาสนาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก ว่ามรรคญาณมันมหัศจรรย์ขนาดนี้

แล้วเราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา เห็นใหม่ เราใช้ศาสนาถึงเข้ามาในหัวใจของเราเลย แม้แต่มันจะเกิดจะตายอยู่ที่เกิดตายในทางที่ดี เกิดตายในทางที่คินะ ยังเกิดอีกก็เกิดด้วยบุญกุศลพาเกิด บุญกุศลพาเกิดที่เราทำอยู่นี้เป็นบุญกุศลพาเกิดที่ว่าสายพานการผลิตนี้ เพราะสายพานการผลิตมันหมุนเวียนหมุนซ้ำหมุนซอกไหน นี่ก็หมุนเวียนหมุนซ้ำหมุนซอกไหน เห็นใหม่ กรรมดีก็คือกรรมดีให้ผลเป็นสิ่งที่ดี กรรมชั่วก็ให้ผลเป็นสิ่งที่ชั่ว ทำชั่วตลอดไปก็เวียนไป แต่เรามีสติตั้งควบคุมสายพานการผลิตเราซ่อมมันดี เราทำให้มันดีมันก็จะดีขึ้นไป ดีขึ้นไปเรื่อยๆ

ถ้าดีขึ้นไป จิตมันก็พัฒนา ดีขึ้นไปเหมือนอาหารที่มันอร่อยขึ้นมา อาหารที่มันมีคุณภาพ ประณีตขึ้นมา แล้วเราไปกินอาหารอย่างนั้น เราจิตใจรสอาหารอย่างนั้น เราก็พยายามจะต้องทำให้ได้อย่างนั้น จิตมันก็พัฒนาให้สูงขึ้นๆ จิตที่มีบุญกุศลมันจะลอยขึ้นสูง มันเป็นของเบา เหมือนปุยนุ่นจะลอยสู่ที่สูง สิ่งที่เป็นหิน ก้อนหินเป็นความหนัก เห็นใหม่ แล้วจิตอาฆาตมาดร้าย จิตที่ทำลายกัน มันเป็นเรื่องที่ทำให้จิตนี้ตกต่ำ ตกต่ำแล้วบอบสลายไหม ก็ไม่บอบสลาย ตกต่ำก็ไม่บอบสลาย ขึ้นสูงขนาดไหนก็ไม่บอบสลาย ตัวจิตนี้ไม่เคยตาย ตัวจิตนี้มีตลอดไป

ตกต่ำขนาดไหน พอมันหมดพลังงานการตกต่ำนั้นมันก็ต้องเบาขึ้นมา เหมือนกับตกรอกสุคอเวจี หมดยุคของมัน หมดยุคของมันก็พัฒนาขึ้นมา มันก็ขึ้นมาอยู่ที่แบบว่าย้อนกลับขึ้นมา จนมาถึงเป็นเปรตเป็นผีขึ้นมา แล้วก็มาเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นอะไร นี่มันเวียนอยู่อย่างนี้ จิตนี้มันไม่เคยบอบสลาย เห็นใหม่ จะตกต่ำขนาดไหนมันก็ไม่เคยตาย จะขึ้นสูงขนาดไหนก็ไม่เคยตาย นี่

ศาสนาพุทธสอนอย่างไร องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นอย่างไร แล้วเราก็เวียนตายเวียนเกิดกันมามากมหาศาล

เรานั่งกันอยู่ที่นี่ คุณติ เราย้อนไปในประวัติศาสตร์ เห็นไหม ที่เขาพิสูจน์กันนั้นนะ ก็พันล้านปี ก็พันปีก็ล้านปี เห็นไหม โลกนี้เขามีพิสูจน์ได้ด้วยฟอสซิล เขาพิสูจน์ได้ทั้งนั้นละ แล้วเราจะมีวันนี้หรือ? ชีวิตนี้มันมีอยู่ตลอดเวลา เหมือนพลังงาน มันแสดงตัวตลอดเวลา มันจะมีเฉพาะในปัจจุบันนี้หรือ? มันก็ต้องมีสิ่งที่สะสมมาอย่างนี้ใช่ไหม? แล้วถ้ามันไม่มีการดับ มันไม่สามารถชำระกิเลสได้ มันจะไปข้างหน้าอีกไหม มันไปแน่นอน เห็นไหม ถ้ามันไปข้างหน้าอีก มันจะไปอย่างไร?

แต่ถ้ามันเป็นปัจจุบันนี้ เราใช้ปัญญาของเรา เพราะเราเจอองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเจอศาสนาพุทธ เราเจอครูบาอาจารย์ของเรา มรรคญาณ! มรรคญาณ! มรรคญาณเกิดอย่างไร เห็นไหม เราจะซื้อพระไตรปิฎก เราจะซื้อมาถวายพระ นี่เป็นธรรมะ

ธรรมะอย่างนี้ คุณติ โรงพิมพ์มันพิมพ์ออกมามหาศาลเลยนะ เป็น โกดังๆ เลยละ แต่ถ้ามรรคญาณเกิดจากเรา ความรู้สึกอันนี้เป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก อยู่ในใจของเราเกิดขึ้นมาแล้วมันชำระกิเลสของเราได้ เหมือนกับแม่น้ำมหาสมุทรมันก็อยู่ของมันอย่างนั้นละ แต่ถ้าเราได้น้ำมาสักแก้วหนึ่ง แล้วเราดื่มเข้าไปในปากของเรา เราดกไปในท้องของเรา เราจะมีความสุขขึ้น

นี่ก็เหมือนกัน ศาสนา ศาสนธรรมนี้ กระแสเป็น ไปขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมา นี่เหมือนน้ำแก้วนั้น เราได้ดื่มน้ำแก้วนั้น เราได้ความสงบของใจเดี๋ยวนั้น เราได้สันทิฏฐิโกเดี๋ยวนั้น เราได้ปัญญาเดี๋ยวนั้น เราได้แก้กิเลสเดี๋ยวนั้น

ถึงกลับมาย้อนดูที่ใจของเรา อาหารคำข้าวเราก็แสวงหากันเพื่อดำรงชีวิตไว้เพื่อประพฤติปฏิบัติ อาหารของใจ เห็นไหม อาหารของคฤหัสถ์ เราก็ทำบุญกุศลของเรา ถ้าปฏิบัติได้ก็สุดยอดอาหารของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ สิ่งนี้หล่อเลี้ยงชีวิตมา เลี้ยงมาเพื่ออะไรนะ

นี่วันนี้อาหารดีขนาดไหนก็แล้วแต่ พรุ่งนี้ไปบิณฑบาตมาดีกว่านี้อีก แล้วต่อไปจะดีกว่านี้อีก แล้วถ้าดีกว่านี้ แล้วอาหารอย่างนี้มันเพื่อหล่อเลี้ยงคำข้าว แล้วเราจะไปติดมันทำไม เราจะไปเห็นว่ามันไปสุดยอดขนาดไหน เราแค่ดำรงชีวิต เราแค่อาศัยมันไป เห็นไหม เพราะใจเราเหนือกว่าใจเราเหนือกว่าสิ่งต่างๆ นะ ธรรมเหนือโลก ใจเหนือโลก ปัจจัยเครื่องอาศัย ฟังสิ! ปัจจัยเครื่องอาศัย สิ่งที่เป็นวัตถุก็อาศัยให้ร่างกายนี้ได้หล่อเลี้ยงชีวิตไป

แล้วถ้าศีล เห็นไหม ธรรม ศีล สมาธิ ก็เป็นปัจจัยเครื่องอาศัยของใจ มรรค เห็นไหม คำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ มรรคญาณ เวลาปัญญามั่นหมุนไป นี่ก็เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย อาศัยให้ใจ มั่นย้อนกลับมาใจ อาศัยกลับมาระหว่างก้าวเดิน ถึงที่สุดไม่ใช่อาศัย โสคาปัตติผล สกิทาคามีผล อนาคามีผล อรหัตตผลไม่ใช่อาศัย เพราะเป็นอกุปปธรรม

อกุปปธรรมไม่แปรปรวนในสภาพของโลก ไม่แปรปรวนสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการแปรปรวนเลย คงที่ของมันตลอดไปเลย เห็นไหม จากที่ว่ามันเวียนตายเวียนเกิด คงที่ของมันไปเรื่อยๆ ถึงที่สุดแล้วคงที่ๆ อย่างที่ว่าพระโสคาบันก็อีก ๗ ชาติ คงที่ๆ ไม่เสื่อมกว่านั้น แต่ก็ยังต้องหมุนไป ถึงที่สุดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โคนตันโพธิ์นั้น เห็นไหม ถึงที่สุดโคนตันโพธิ์นั้น วิมุตตिसุข

ความวิมุตตिसุข สิ่งที่ว่าสูงจะต่ำก็ไม่บอบสลาย คงที่ตลอดไป แต่ถ้าทำถึงจบกระบวนการของมัน สิ่งที่ไม่บอบสลาย ไม่เคยตกต่ำก็อยู่ สูงส่งขนาดไหนก็อยู่ เวียนไปเวียนมากลับคงที่อยู่ของมันโดยนิพพาน นิพพานนะ แล้วอยู่ที่ไหนล่ะ?

นิพพานที่เราพูดไปมันก็เหมือนกับเราไปห้างสรรพสินค้า เราเข้าไปมีชนชั้นนะ นี่ห้างนี้ห้องนี้เป็นของที่มีราคา คนจนห้ามเข้า ทุกคนมีชนชั้น แต่ในเมื่อวิมุตตिसุขนี้มีชนชั้นที่ไหน ในเมื่อมีชีวิต ในเมื่อมีหัวใจ ในเมื่อมีความรู้สึก ตัวนี้ต่างหากเป็นตัวสมบัติสาธารณะ เป็นสมบัติกลางที่ทุกคนมีสิทธิ์ ทุกคนมีหัวใจ ทุกคนมีความรู้สึก ทุกคนมีสุข ทุกคนมีทุกข์ แล้วทุกคนก็นิพพานได้ เอวัง